

„A LEGJOBB BARÁT” „A GYÁSZOLÓ CSALÁD”
nyugodjék hagyd békében a nagymamát

már nem emlékezett azelőtt ki volt
csak arra a Hullamosóban ivott

hányt elaludt felébredt fázott és félt
megvárja ha még nem múlt el az éjfélt

van isten nem is egy két temetőőr
cipelte kivitték a temetőből

FELTÁMADUNK! olvasta kint a kapun
elrágcsálta a rózsát míg jött a busz

Kovács Imre Attila

FOGADÓÓRA

Mostanában korábban esteledett, ráadásul igen költőietlenül. Egy iciri-piciri titok sem múlta felül a nappali világot; nem áradt ki az árnyak hátán a fonák és félelmes mesevilág. Minden ugyanolyan maradt, csak épp elkoszolódott a levegő. Az igazi este helyett valami égnagy zselé lötytyedt alá, amittől fáradt és buta lett a város.

Ilyesfélére gondolt Sípos, miközben kibámult a nagy irodaház egyik emeleti ablakán. Maradt még húsz perce a fogadóóra végéig, s a pokolba kívánta a hülye és élhetetlen panaszosokat. Demokrácia – vicsorgott saját tükörképére, s visszafordult az íróasztalához. A forgófotel jajdult egyet, s ő is éppen hogy elharapta a torkából kitörni készülő kiáltást.

Nem volt egyedül. Az ügyfeleknek odakészített széken sötét alak ült. Durva szövésű fekete kámzsát viselt, szögletes térdén öles kasza feküdt, amit hatalmas, csontos kezével tartott egyensúlyban. Nagyon vicces – kapott a titkárság hívógombja után Sípos, de sem a készülék, sem a humorérzéke nem működött e pillanatban. Percekbe telt, mire megértette, hogy maga a Halál, a Semmi titokzatos szolgája ül vele szemben, s a kámzsa alól áradó tiszta hideg nemsokára őt is átjárja.

Nyugalmat erőltetvén magára, alkudozni kezdett, információkat, adatokat ígért, ami megkönnyíthetné a Halál munkáját. Nagyon szívesen bedolgozna némi haladék reményében, vagy inkább vigye el a nagyszülőket, esetleg a feleségét... A Halál csak mosolygott a csuklya takarásában, ha egyáltalán volt neki szája. A rohadt életbe, morogta magában Sípos, s tudta, hogy most az egyszer valóban fején találta a szöveget. Zavarában elkezdett pakolászni az íróasztalán, addig legalább telik az idő, kitalál valamit, felébred, vagy legrosszabb esetben elpatkol. Az mégiscsak konkrét dolog, így, kötelességteljesítés közben még félig hivatalos is, már-már természettudományosan egzakt. Addig tologatta a kacetjait meg a dossziékat, hogy a padlóra sodorta azt a nagy,

nyers üvegdarabot, amit levélnehezéknek használt. Az üvegdarab a Halál elé gurult, aki lenyúlt érte (a háta meggörbítése nélkül), arctalan arca elé emelte, s azon keresztül nézett Síposra. Az meg – minden bátorságát összeszedve – vissza, a kaleidoszkopikus szétágazó múmiafejre. Elalvás előtt jár a mese! – rögtönzött, mert ahogy az üveg megsokszorozta a rémalakot, már kevésbé tűnt valóságosnak, s így enyhült a bőre alatt viszkető félelem.

Szóval, kezdte akadozva (később egyre inkább belelendülve), mese Doboz Máriáról.

Amikor Mária még kicsi lány volt, és nem zavarták meg gyermeki világvilágát a hóna alól kiserkedő szőrszálak, már akkor sem értette, mi van a dobozban, amikor épp nincs benne semmi. Levegő – mondta az örökké részeg és barátságos szomszéd bácsi, s három mandulasárga fogát kilógatta a mosolyából. Sötét – tolt fel teknőckeretes szemüvegét a homlokára a roppant művelt újságkihordó. Tele van sötétségmolekulákkal, tudományoskodott. Mária erre hanyatt-homlok rohant a kísérleti dobozához. Óvatosan belekukucskált, s színről színre látta, hogy nem lát semmit, vagyis odabent sötét van. Hirtelen felnyitotta a doboztetőt, amire huss, a sok sötét beszívódott a doboz falába. Tudod, Mária – vigasztalta a házmester bácsi –, a dobozban csak üresség van, s ez az üresség maga a doboz. Ha telerakod, csomag lesz belőle. Aha! – bölintott Mária, mintha értené, de azóta sem érti. Pedig egyszerű: az üresség kicsomagolhatatlan.¹

Sípos láthatóan elégedett volt a történettel, s várta a hatást. A csönd húrként megnyúlt, elvékonyodott kettejük közt. Mielőtt elpattant volna, gyorsan folytatta: Mese Dúzni Lajosról.

A mi Lajosunk (vagy inkább olajosunk) egész nap a szerelőműhelyben bütykölt. Reszelt, hegesztett, s közben szép ütemesen csóválta a tevéénél egy árnyalattal rondább fejét. Néha hátralépett, hunyorítva a művére nézett, pram-pram – mondta, és a kannák közé fricskázott egy meditációja közben babérvölgyre gyúrt fikat. Igen, döntötte el magában, nos, valóban, ragyogó megoldás. Lajosnak eddig két autóját lopták el, de most nem hagyja magát. Mert, ugyebár, miért tudnak ellopni egy gépkocsit? Mert sok van belőle, és a típusok alig különböznek. Nem ismerik fel a forgalomban. Tehát különlegessé kell formálni, egyedivé. Igaz, akkor meg rögtön felhívja magára a tolvajok figyelmét. Ugyanúgy elviszik, mint a gyári modellt, és széttrancsírozzák alkatrésznek. Legyen individuális és működésképtelen. Juhé! Mint egy szobor. Egy fedett pavilon alatt, a kertben. Dúzni Lajos családja és szűk baráti köre jelenlétében avatta fel legújabb autóját, amiből még aznap éjjel szoborrongálók feszítették ki a rádiómagnót. A rendőrség művészettörténészek bevonásával folytatja a nyomozást.²

Kényszeredetten röhögött, de a Halál még mindig mereven tartotta az üvegrögöt, s akkor sem mozdult, amikor Sípos felállt a foteljából, s kinézett az ablakon. Meddig húzhatja még az időt? Vagy ugorjon ki? Odalent is vele találkozik. Ahogy belekezdett a következő mesébe, nem fordult a rém felé. Azt figyelte, hogy lehelete páraarrikát fest az üvegtáblára. Gyorsan felszáradt ugyan, de a következő mondat újabb párafoltot terített szét. Beszéd az élet. Mese Plakát Egonról.

Hol volt, hol nem volt egy csudálatos ország, ahol a polgárok csak azok az árucikkeket vásárolták meg, amiket híres emberek és szép nők ajánlottak a televízióban. És voltak óriásplakátok is, mind egy-egy megfagyott mozivászon. Plakát Egon ragasztgatta őket, s dicsekedett, hogy egyik sem ferde vagy hólyagos. Nagyon ügyelt a munkájára, mert volt egy visszatérő rémálma. Arról szólt, hogy Csiriz János, haragosa és vetélytársa felhígította a ragasztóanyagát, ami így egy idő után elengedte a papírt. Suhogva hullottak le a divatos autók, cigaretták és kötvények képei, s bukkantak elő a lejárt szlogenek. A lemálló gagek alól régi arcok tolakodtak elő, a régi trükkökkel. Az emberek pedig rohantak bevásárolni, mert már elfelejtették az elmúlt hetet, évet, évtizedet. A botrány persze kitört, mert a szélesvásznú ígéreteket sehol sem tudták beváltani. Micsoda szörnyű álom ez, szegény Plakát Egon!

Mintha moccanat volna valami. Nem mert a Halál felé nézni, hadart tovább. Mese Robot Rózsiról.

A világ legügyesebb mérnöke egy isten háta mögötti faluban élt. Naná, hogy szeretett volna városi kariert csinálni, jelentkezett is jó néhány cégnél, ám a felvételi beszélgetések során mindig kiderült, hogy rossz szagú. Ugyan egyik vállalat szabályzata sem tiltotta büdös mérnök alkalmazását, mégis rendre elutasították. Hiába mutatta be a kéményseprőgépet, a borsavanyított vagy a bányásznapernyőt. Ráadásul a nőkkel sem volt szerencséje. Csak egy szaglóideg-sorvadásos özvegy barátkozott vele, de tavaly rádőlt a farakás. Végso elkeseredésében nekilátott, és összeszerelt egy gépembert, egy világító orrú, teáskannamellű nőt, beprogramozott asszonyi vágyakkal és letiltott gátlásokkal. Ment is minden, mint a karikacsapás. Robot Rózszi értette a dolgát. Aztán egy nap a mérnök váratlanul ért haza, és rajtakapta Rózsit a biciklipumpával. Később a VIM-es doboz kezdte érdekelni, mikor – mindennek betetőzésekképpen – megszökött a kéltiteres szódás szifonnal. Hát igen, nézett végig magán a világ legügyesebb mérnöke.³

Sípos elhallgatott. Belefáradt saját ötletébe. Micsoda nyomorú, képtelen dolog ez! Érezte, hogy felpaprikázódik, s ez jó, jobb, mint a félelem, a Seherezáde-móka életrehalálra. Majdnem áttörte az íróasztala és a Halál között húzható képzeletbeli kordont, mert sohasem fogadta el az abszurdot, a hihetetlen s egyszersmind a fenyegetőt. Teljesen normálisnak érezte magát, akinek joga van a pánikhoz. Majd mindjárt! Aztán hallotta a saját hangját: mese Vegetáriánus Péterről.

A kis Péter míg egy háztartásban élt szüleivel, kénytelen volt leölt, ártatlan állatok teteméből készített ételeket enni. A rántott hús mögül könnyáztatta dicsőszem bámult rá, a rotyogó csirkepaprikásból véres szárnyverdesést hallott. A kolbász visított, a fasírt elnyújtott hangon hörgött. Rémlátásai akkor szűntek meg, amikor áttért a növényi eredetű táplálékok fogyasztására. De boldogsága nem tartott sokáig, mert azt olvasta, hogy a növények is éreznek: hat rájuk a zene és a becéző gondoskodás. Kétségbeesésében az emberévs gondolatával kezdett foglalkozni, ahogyan azt egy Swift nevű cinikus alak a XVIII. században ajánlotta. Péter viszont soha nem tudott volna másoknak ártani, ezért úgy döntött, hogy önmagát eszi meg. Így semmilyen más érző lényben nem tesz kárt. Egy darabig ment a dolog, később már barátai segítségére szorult, de ők megértették Péter nemes elhatározását, és mindenben támogatták. Utoljára saját fejét ette meg, legvégül a száját, amivel még annyit üzent: megáll az eszem.

A Halál elengedte a levélnehezéket, amely pörögve gurult végig az asztalon. Sípos hápogva, fuldokolva újabb mesét kezdett: mese Szegény Zakariásról.

Amikor ez a történet elkezdődött, mindenki olyan gazdag volt, hogy gyémántsöréttel durrogattak a gránátalmatolvajok seggébe. A kutyák aranytáliból ettek, a népek meg léghajóval jártak a mahagónifából ácsolt, elefántcsont intarziás, perzsaszőnyeggel tapétázott udvari budiba. A sok kőgazdag között Zakariás volt a legkülönb, neki annyi kincse volt, mint muffon a szőr. Nem csoda, hogy ráunt a királyi életre, s elhatározta, hogy szegény lesz. Kincseit egy föld alatti raktárba záratta, s attól fogva szegényként járt-kelt. Többen új divatnak gondolták Zakariás viselkedését, gyorsan szétszörták a vagyonukat, és egymásra mutogatva, röhögve turkáltak a drágakövekkel kirakott ezüstkukákban. Két hét után lelohadt a jókedv, de a vagyonok végleg elúsztak. Keresték Zakariást, ám ő megfagyott, mert elajándékozta az utolsó ingét is. Ettől kezdve vannak gazdagok és szegények, akik máig keresik Zakariás elrejtett kincsét, s eljárnak a Városi Múzeumba, hogy leköpdössék az első szegény üvegbura alatt kiállított libabőrös testét.⁴

Idáig jutott a rekedt és berezelt Sípos, amikor benyitott a titkárnö, hogy „bocs, főnök, de mennem kell”, és még csiripelt volna valamit, ám ekkor a Halál csikorogva és suhogva felé fordult, és végigmérte. Franciska szoborrá dermedt a látványtól.

Sípos rögtön kapcsolt. Megérezvén az utolsó lehetőséget, a titkárnöje mögé lépett, egyik kezével belemarkolt a combjába, a másikkal a Halál felé tolta Franciska bal mel-

lét: a Halál és a leánya! – kacsintott. Erre a Halál kinyújtotta valószínűtlenül hosszú kezét, átkarolta a titkárnt, s kivezette egy azelőtt és azután sem létező ajtón.

Sípos egyedül maradt az irodában. Minden tagjában érezte, hogy nehéz napja volt, talán a szokásosnál is fárasztóbb. Franciska hős volt – állapította meg egy kisebb isten önérzetével, és a holttestre oltotta a villanyt. Sietnie kellett, mert hétre vendégeket vártak.

¹ (Sípos eredetileg ezt szeretete volna elmesélni, de valami megmagyarázhatatlan okból a másik történet mellett döntött.) Mese Pitbull Ibolyáról.

Bárki, ahinek a tévémaci beleöblögetett a főműsoridejébe, tudja, hogy mennyivel több teniszütő fiútú egér és kapzsi kacsza szerepel a rajzos pedagógiai revükben, mint például küszvágo csér vagy verőköltő bodobács. Mégis a legkevesebb történet Kutyaoországról szól, ahol velős csontból van a parabolaantenna és macskából a kerítés. Itt élt bádogtetejű deszkaházában Ibolya, a mondén kutyalány. Egész nap szerelmes regényeket olvasott, éjjel pedig nagy ordítás oszlopokkal támasztotta alá a rázuhamni készülő Holdat. Történt, hogy elfelejtett bemenni a szokásos évi bolhaszűrésre, ezért a Balhászati Ugazgatóság feljelenítette. A sok nyomtatványon bezeg nem „Ibolyázták”, csak „Pitbull ebtársnő” és „maga Pitbull” volt a megszólítása. Egy idő után szinte kedve lett volna harapni, mígnem harapott is, végig a teljes hivatalt, szobáról szobára. Lett ám riadalom! Küldték Komondor Elemért, a bundás bombát, de neki úgy beleharapott az orrába, hogy azóta locsolórózsának használja. Szegény Pitbull, el kellett hogy szökjön Kutyaoországból, de sem a dögkeselyűk, sem a sakálók nem fogadták be. Csak az emberek, mert előltük titokban tartotta, hogy ő tulajdonképpen és végső soron – Ibolya.

² (Sípos kedvence inkább az alábbi fabula volt, hogy, hogy nem, ettől akkor eltekintett.)

A pók elhatározta, hogy beiratkozik az erdei manókeniskolába. Az írásbeli felvételi tesztet kitűnően megoldotta, sajnos a gyakorlati vizsgán problémák adódtak. Először is: szőrös a lába! Igaz, gondolta a pók, és gondosan megborotválta a lábait. Aztán: mi a ménkűnek van nyolc szeme? A pók gyorsan becscukott hatot. Harmadrész: nem elég kecses a potroha. A pók hamar beleszorította magát egy fűzőbe. Végül: undorító a színe, s ha nem tudná, most éppen a sáskazöld a divat. Erre a pók megmártóztott egy vödör festékben, hogy elnyerje a bizottság tetszését. A szakértők nézték, nézegették a szőrtelen lábú, kétszemű, karsú és sáskazöld valamicsodát. Végül a felvételi bizottság elnöke megjegyezte: jó, jó, de van benne valami pókszerű. Akkor inkább egy igazi pók! Jegyezze meg, kedvesem, hogy nálunk csak az érvényesül, aki vállalja az egyéniségét! Bizony!

³ (Nyugodtabb körülmények között inkább ez hangzott volna el.)

Irma volt a legcsinosabb nő egész Burkusországban. Mindenki tudta róla, hogy rajong a színes cuccokért, és igyekszik a legtarkábban öltözködni. Még a szeme fehérrjét és a nyelvét is befestette, sőt minden fogát más színűre lakkozta. Egyetlen bánata az volt, hogy az árnyéka vígasztalanul szürke. Ezért úgy döntött, hogy azé a férfié lesz, aki színes árnyékot szerez neki. Egyedül egy öreg tudós kereste meg Irmát, hogy tudja a megoldást. Irma kicsit csalódott, látván a rozszant aggastyánt, akihez esetleg hozzá kell mennie, de nem tétovázott sokáig, felhajtotta az enyhén bűdös és sós oldatot. Furcsa érzése támadt, mintha áramolna ki ereiből a vér, ám az árnyéka kifényesedett, s a végén ezer ragyogó színben izzott. Ó, tudós, honnan vett ezeket a pompás színeket? – kérdezte elragadtatva Irma, de mielőtt az öreg válaszolhatott volna, megpillantotta magát a tükörben. A teste, a haja, a szeme, a foga, az egész Irma tetőtől talpig szürke volt. Boldogtalanul éltek, míg meg nem haltak.

⁴ (Sípos, miután elfelejtette a szereplők nevét, úgy ezt a mesét választotta.)

Géza, a borzasztó erejű varázsló normál gázóra-leolvasó élt a normális emberek között. Időnként, ha a tükörbe nézett, elaludt saját maga delejes pillantásától. Többnyire zsebre dugott kézzel járt, mert amihez hozzáért, annak sarva nőtt, romba dőlt vagy lejárt a szavatossága. Amikor egy nap kirúgták az állásából, elhatározta, hogy nem titkolja tovább kilétét, s próbaképpen teljesíti az első útjába akadó ember kívánságát. Épp arra dülöngélt Józán Szilveszter, aki hallgatta egy ideig a varázslómesét, végül elunván a dolgot, rászólt Gézára: apukám, nagyon kérlek, eridj a fenébe! Ekkor éles fény villant, tompa csattanás hallatszott, s a mágus helyén csak egy kupac ruhanemű maradt. Józán Szilveszter először meghökken, bizonytalan mozdulattal előkotorja belső zsebéből szokásos füstölt heringjét, majd megnyugodva, csámcsogva beleveszett az éjszakába.